

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 8. stycznia. We wsi Rozhadowie, obwodzie Złoczowskim, założona została szkoła parafialna z następującem wyposażeniem:

Rzeczona gmina zapewniła na wieczne czasy roczną kwotę 108 złr. m. k.

Oprócz tego odstąpiła gmina oprócz istniejącej już w miejscu szkółki drzew owocowych jeszcze morg pola na użytek nauczyciela. Gdyby zaś nauczyciel pełnił zarazem także służbę diaka, będzie gmina dawać mu rocznie za tę posługę 25 meców jęczmienia.

Na umieszczenie szkoły i pomieszkanie nauczyciela obowiązała się gmina wystawić do miesiąca października r. b. stosowny budynek własnym kosztem, utrzymywać go zawsze w dobrym stanie, zaopatrywać w potrzebne sprzęty, i dostawiać na opał szkoły rocznie 12 fur miękkiego drzewa w wartości 6 złr. m. k. po 1 furze co miesiąc.

Udowodnioną tem dążność ku poparciu oświaty ludu podaje c. k. namiestnictwo niniejszem z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Ulaskawienie. — Dar Arcyksięcia Maxymiliana Este. — Dywidenda akcyi bankowych. — Wiadomości bieżące z Wenecyi.)

Wiedeń, 12. stycznia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższą uchwałą z dnia 23. grudnia 1857 mianować najlaskawiej radców lwowskiej izby obrachunkowej Jana Elachera Khay i Jana Gilnreinerera wicebuchhalterami tej izby obrachunkowej i oddziału buchhalteryjnego na Bukowinie.

— Za najwyższem potwierdzeniem dozwolony został politycznym zbiegom Ludwikowi Cornides i Ignacemu Debreczeni z Węgier, jako też Sebastyanowi Nachmann, Franciszkowi Waclawskiemu i Ewarystowi Łukaszowi Ilnickiemu z Galicyi, na własną ich prośbę bezkarny powrót do austryackiej monarchyi.

— Jego Cesarzew. Mość najdosłojniejszy Arcyksiążę Maxymilian Este raczył ofiarować datkę pieniężną na sprawienie organów w domowej kaplicy c. k. wyższego gymnazyum w Czerniowcach.

— Stosownie do obwieszczenia z dnia 12. grudnia 1857 ogłasza niniejszem dyrekcya banku, że dywidendę na drugie półrocze 1857 r. oznaczono od każdej akcyi banku na trzydzieści pięć złotych reńskich w walucie bankowej.

Ta kwota 35 złr. może być podnoszona od dnia 11. stycznia 1858 za umorzeniem wydanych kuponów, albo za złożeniem w tuższej kasie akcyi kwitów, opatrzonych przepisany stemplem.

Wenecya, 6. stycznia. Pozwolone zostało noszenie masek podczas nadchodzącego karnawału bez ograniczenia. Rozumie się, że względy przyzwoitości w obec religii, rządu i pojedynczych stanów muszą być zachowane. A w dniu świąteczne mogą na publicznych miejscach pojawiać się dopiero po niesporach. — Dnia 1go stycznia rozdał podesta dwóm zacnym gondolierom dwa premia po 120 ewancygierów z fundacyi członków municypalnej kongregacyi.

Gwałtowny północny wiatr miotający śniegiem zasypał nasze ulice i mosty śniegiem na stopę wysokości. Z powodu takiej masy śniegu chodzić bardzo trudno, a na mostach nawet niebezpiecznie, gdyż rozporządzenia względem odgartywania śniegu i czyszczenia miasta są przy takiej niespodziewanej zaspie niedostateczne.

Ameryka.

(Reklamacye francuskie w sprawie Greytownu. — Zaburzenia w Kansas.)

Nowy York, 25. grudnia. W odpowiedź na rezolucyę senatu w Waszyngtonie przestał prezydent Buchanan temu ciału prowadzoną niemal przed rokiem korespondencyę względem bombardowania

Greytownu (San Juan del Norte). Jak się z tych aktów okazuje, zaządał zastępca Francyi w Waszyngtonie, hrabia Sartiges, wynagrodzenia z. straty, jakie ponieśli poddani francuscy. Sekretarz stanu Marcy odpowiedział na to, że nie jest w stanie przekonać się, na jakich zasadach prawa lub słuszności opierają się te reklamacye. Uczynił to w długiej depeszy, zawierającej internacjonalną rozprawę. Odpowiedź francuskiego rządu nie znajduje się między dokumentami. Chociaż rezolucya żądała także przedłożenia wymienianych z Anglią korespondencyi, jednak nie przedłożono senatowi dokumentów tego rodzaju.

O zaburzeniach w Kansas donoszą następujące bliższe szczegóły: Dnia 16go grudnia zaszła w forcie Skott potyczka między stronnikami i przeciwnikami niewolnictwa; pięciu z stronników poległo na placu, między tymi Blake Little, członek konwentu w Le-kompton. Obiedwie partye miały kilku rannych, a 20 członków należących do partyi republikańskiej, pojmano i zamknięto w forcie. Missouriowie zebrali się w znacznej liczbie na granicy, i przysposabiali się do nowych potyczek. Pogłoska o śmierci jenerała Lane nie potwierdziła się. Posel Stanów zjednoczonych przy dworze paryskim podał się do dymisyi.

Hiszpania.

(Zabiegi w wyborze prezydenta w Kortezach. — Fastyny zapowiedziane. — Dyrekcya mennic i górnictwa.)

Madryt, 6. stycznia. Spodziewając się obalić gabinet dzisiejszy, przykładają żarliwsze stronnictwa reakcyonistów wszelkich starań i sposobów, aby na krzesło prezydenta kongresu przeprzeć wybór p. Bravo Murillo. Ministrowie z swej strony popierają usilnie byłego ministra sprawiedliwości p. Mayans, który już w kilku sesjach prawodawczych piastował godność prezydenta. Królowa sprzyja dotychczas szczerze nowemu gabinetowi, i potwierdziła wszystkie wnioski, jakie przedłożono jej na ostatniej radzie ministeryalnej. Wnioski te odnoszą się do reformy prawa wyborczego, ustawy o prasie, rady stanu, municypalności deputacyi prowincjonalnych i budżetu na rok 1858.

— *Gaceta* ogłasza dekret królewski, na mocy którego odbywają się od d. 4. stycznia trzydniowe festyny na cześć nowonarodzonego księcia Asturyi.

— J. M. Królowa ustanowiła świeżo osobną jeneralną dyrekcję mennic i górnictwa. Dotychczas stały obiedwie te gałęzie pod zarządem dyrekcyi podatków i loteryi.

Anglia.

(Zmiana w ambasadzie rosyjskiej. — Doniesienia z Lizbony. — Przykre wrażenie z doniesień poczty indyjskiej.)

Londyn, 9. stycznia. Rosyjski poseł, hrabia Chreptowicz, przybędzie w ciągu przyszłego tygodnia z Paryża, gdzie odjechał w odwiedziny, do Londynu, by się zebrać i pożegnać u dworu. Nowy ambasador, baron Brunow, przybędzie tu dopiero w lutym, gdyż chce tak długo zabawić w Berlinie, dopokąd nie przybędzie książe Fryderyk Wilhelm z młodą swoją małżonką.

— Rząd angielski otrzymał od swego pełnomocnika w Lizbonie urzędowe doniesienie, że w porcie lizbońskim zgasła już zupełnie zaraza z dniem 24. grudnia r. z.

— Nadeszłe wczoraj z Indyi wiadomości sprawiły bolesne wrażenie. Strata dzielnego Havelocka pogrzyżała wszystkich w głębokim smutku. Ten mąż, o którego istnieniu przed pół rokiem w Anglii nawet nie wielu wiedziało, a który wśród ciężkich czasów w Indjach tyle walk odbył zwycięzko, i przyniósł pomoc tylu uciśnionym, uległ wpływowi klimatu i wojennych trudów, niewiedząc nawet, jaką wdzięcznością przejęty jest kraj dla niego i jego rodziny. Prócz tego zawiera nowa depesza inne, także nieponysłne wiadomości. Na nieustanne walki i na pojedyncze bitwy byli wszyscy przygotowani, lecz nigdy na klęskę, jakiej dnia 27. listopada doznała rezerwa w Kawnpurze. Był to ten sam jenerał Windham, który jako pułkownik odznaczył się tak bardzo przy zdobyciu Redanu. Czy został napadnięty niespodzianie, lub uległ zaudato wielkiej przemocy, nie można jeszcze wiedzieć dokładnie. Jednak pewna, że miał pod swem dowództwem 1500 do 2000 ludzi, (rozumie się nie samego tylko wojska angielskiego), a według wszelkich dotychczasowych wiadomości liczył gwaliorski kontyngens nie więcej, jak 8000 ludzi; zatem nie była to tak nadzwyczajna przewaga;

gdyż Anglicy w daleko przykrzejszem położeniu zadawali powstańcom stanowcze klęski. Musimy zatem przyjąć, albo że dyspozycje generała Windhama były chybione, albo że gwaliorski kontyngens znaczne otrzymał posiłki, a nareszcie przypuszczamy, że gwaliorski kontyngens działał równocześnie z powstańcami Audhy. Zaś że Nena Sahib stoi na czele tych powstańców, jest dotąd tylko domysłem. Niespodziewana klęska zasmuciła tutaj wszystkich tak mocno, że następne zwycięstwo Campbella nie sprawiło prawie żadnej radości.

Francya.

(Śmierć Reszyda Baszy. — Nowiny dworn. — Książęta francuscy. — Przypadek w kościele St. Sulpice. — Przewóz wychodźców afrykańskich. — Uroczystości w Cherbourg.)

Paryż, 9. stycznia. Śmierć Reszyda Baszy sprawiła w Paryżu wielkie wrażenie. W. wezyr umarł nagle na apopleksję. Pan Thouvenel nadmieniał w swej depeszy, że zapewne Aali Basza obejmie napowrót ster rządów. Sultan miał uczuć głęboko stratę wiernego ministra.

— J. M. Cesarz jeździł wczoraj lądniwym pociągiem kolei żelaznej do Fontainebleau na polowanie. Wieczorem był już z powrotem w Paryżu.

— *Monitor armii* pisze: Zgon księcia Dalmacyi powiększył o jedno imię szereg książąt cesarstwa, których tytuły zgasły w męskim potomstwie. Dotychczas zeszli ze świata bezpotomnie książęta Castiglione, Auerstädt, Veltre, Gaeta, Ragusa, Gdańska, Friaul, Dalberg i Parma. Tytuł księcia Conegliano przeszedł w braku męskich potomków generała Monecy na barona Gillevoisin w moc rozporządzenia królewskiego z 21. grudnia 1825. Książę Ponte-Corvo powołany na tron szwedzki zostawił następcę, dzisiejszego króla Oskara. Z dawnych tytułów książęcych cesarstwa istnieją jeszcze po dzień dzisiejszy Bassano, Cadore, Moscova, Rivoli, Treviso, Elchingen, Massa, Rovigo, Istrien, Belluno, Reggio, Tarent, Valmy, Abrantes, Albufera, Vicenza, Montebello, Padua, Piacenza, Perigord i Otranto.

— Turecki poseł w Paryżu, syn Reszyda Baszy, otrzymał wczoraj zrana wiadomość o nagłym zgonie ojca. Zgasły w. Wezyr pozostawił ogromny majątek. Był to jeden z najbogatszych mężów Europy. Nie zdaje się, aby zgon jego zmienił dotychczasową politykę turecką.

— W kościele St. Sulpice wydarzył się wczoraj okropny wypadek. O godzinie 10. zrana podczas mszy ś. w kaplicy Matki Boskiej pekl nagle z wielkim łuskotem piec (*calorifere*), rozrzucając w około kawały żelaza i strumienie kipiącej wody. Piec ten stał dopiero od dwóch lat, zastępując dawną rurę gazową. Z 12 osób, które podczas wybuchu znajdowały się w kaplicy, padło 3 ofiar, a pięciu odniosło mniej więcej ciężkie rany, jeden nawet z uszkodzonych umarł zaraz w dwie godziny. Kościół zamknięto niezwłocznie, chcąc oszczędzić publiczności widoku krwi zbroczonych ścian i podłogi kaplicy.

— Wypadek u wybrzeży afrykańskich, który dał powód do wymiany not między Francją i Anglią, opowiadają obecnie z większą prawdopodobnością w sposób następujący:

„Dwa okręta marsylskiego domu Regis miały u wybrzeży afrykańskich wziąć na pokład ładunek czarnych wychodźców murzyńskich. Dowódzca angielskiej stacyi okrętowej nie sprzeciwiał się wprawdzie ładowaniu samemu, zagroził jednak, że rozkaże obadwa okręta przetrząść na otwartym morzu, i postąpi z nimi jak z okrętami niewolniczymi. Komendant francuskiej stacyi, p. Protet, rodem z Bourbonu, oficer pełen odwagi i sprężystości, oświadczył na to, że w takim razie będzie musiał obadwa okręta wyprawić pod zastoną dwu francuskich okrętów wojennych, a jeśli zażąda potrzeba, tedy nie będzie się wahał użyć zbrojnej przemocy, aby obadwa statki marsylskiego domu handlowego Regis odstawić bezpiecznie do Martinique. Dowódzca angielski ustąpił na takie oświadczenie, zwrócił się jednak bezpośrednio do ministerjum angielskiego, żądając nowych instrukcyi. Jak mówią, zjednał sobie p. Protet za tak sprężyste postępowanie pochwałę francuskiego ministra marynarki. Obadwa okręta marsylskie zawinęły szczęśliwie do Martinique, jak już wiadomo z poprzednich doniesień. Pobyt hrabi Persigny w Paryżu ma stać w związkach z całą tą sprawą.“

— Podczas inauguracyi kolei żelaznej z Caen do Cherbourg odbędą się w Cherbourg w lipcu świetne festyny, bo jak się spodziewają przybędzie sam Cesarz z Paryża. Przy tej sposobności ma nastąpić także inauguracja rozpoczętego od dawna bassenu w porcie i odsłonięcie statuy Napoleona I. Także jeden z nowszych okrętów wojennych ma wtedy po raz pierwszy wypłynąć z portu.

Belgia.

(Nowiny dworn. — Lord Stratford. — Jeneral Lamoriciere odjechał.)

Bruxela, 10go stycznia. Z wyjątkiem księżny Brabantu, która dla blizkiej słabości musi pozostać w Bruxeli, zamysłła cały dwór udać się na uroczystość zaślubin do Londynu.

— Lord Stratford de Redcliffe odłożył na kilka dni swój odjazd; przedwczoraj był na balu u dworu, a wczoraj na wieczorze z tańcami w hotelu ambasady angielskiej, który wyprawiał na cześć jego posła angielski, lord Howard de Walden.

— Jeneral Lamoriciere odjechał dziś zrana z rodziną do Francyi. Jeneral Changarnier odprowadzał swego dawnego towarzysza broni aż do kolei południowej.

Szwajcarya.

(Koszta okupacyi neuenburskiej. — Wiadomości bieżące.)

Berna, 7. stycznia. Ogólne koszta okupacyi neuenburskiej wynosiły 315.727 fr., koszta zaś uzbrojeń ówczesnych przeszło 3 miliony.

— W październiku roku zeszłego przewrócił się delizans w pobliżu Wylerfeldu. Kilku podróżnych zostało mocno uszkodzonych; niejaki pan Borgeaud, dyrektor szkoły przemysłowej w Luzanie, złamał w dwóch miejscach nogę. Odzyskawszy zdrowie żąda teraz 3200 fr. na pokrycie kosztów kuracyi, 10.000 fr. na dalszą restauracyę zdrowia, a 20.000 franków za przyszły uszczerbek swoich sił. Rada federacyjna uznała przesadnym ten rachunek i oczekuje zagrożonej skargi sądowej.

— Fabryki zegarków w La Chaux de Fonds liczą teraz tysiące robotników bez zatrudnienia, gdyż przesilenie finansowe wywarło bardzo szkodliwy wpływ na tę gałąź przemysłu.

— Na dniu 3. b. m. nastąpiło odnowienie całej wielkiej rady w Zug; wybory wypadły w duchu radykalnym.

Włochy.

(Rozprawy w Izbach piemonekich. — Stronictwa w Izbach piemonekich wydatne. — Bliskie pojednanie z Rzymem. — Sprawa „Cagliari“. — Skutki trzęsienia ziemi.)

Dziennik Constitutionnel z 7. b. m. przytacza znów pogłoskę o ustąpieniu pana Ratazzi i blizkiej zmianie w gabinecie piemonekim; ale wiadomość ta nieopiera się na żadnych pewnych datach. Dotąd wiadomo tylko, że w Izbie deputowanych trwały jeszcze burzliwe debaty przy sprawdzaniu wyborów, i że na posiedzeniu z 4. b. m. wywołał margrabia Virago wielką wrzawę, żądając kopii protestu przeciw swemu wyborowi. Po długiej i żwawej debacie, w której lewa strona i partya ministeryalna dokładały wszelkich starań, by ochronić autorów protestu od zagrażającego im śledztwa, przeszła Izba do porządku dziennego. *Armonia* donosi jednak powtórnie, że margrabia zavezwie autorów tego protestu przed sąd za oszczerstwo.

— Różne stronictwa obudwu Izb sardyńskich nie uwydatniły się nigdy w tak uderzających odcieniach jak w sesyi bieżącej. W senacie zasiada najpierw pod przewodnictwem margrabi de Azzoglio Piazza i innych takzwane stronictwo liberalne, skóre wszelkimi siłami wspiera rząd na drodze reform i ustaw liberalnych. Na czele prawego środka, który w sprawach kościelnych z stanowczą przeciw rządowi występuje zawsze opozycya, stoja Selopis, Montezemolo i Mannox. Daleko wydatniej odbijają się jeszcze stronictwa w Izbie drugiej. Znajduje się tam strona wyłącznie prawa pod przewodnictwem hrabi Solaro della Margarita i pana Costa di Beaurogard, strona prawa umiarkowana (Arnulfo Cavour Gustavo) prawie centrum (Galvagno), centrum (Cadorna), umiarkowana lewa (Techie), lewa opozycyjna (Deprelis, Moja, Valerio). Najwięcej członków liczy centrum, po niem stronictwo umiarkowanej lewicy.

— *Gazetta di Venezia* donosi z Turynu pod d. 30. listopada: Staraniom biskupa Sala powiedlo się usunąć tyle trudności, zachodzących między rządem a kuryą papieską, że wkrótce można się będzie spodziewać obsadzenia opróżnionych stolic biskupich. Do tego pomyslnego skutku przyczyniły się także w wysokim stopniu dobre chęci psta francuskiego.

— Sprawa paropływu „Cagliari“ utrzymuje ciągle niechęć między gabinetem sardyńskim a neapolitańskim. Ustanowiona niedawno rada dla dyplomatycznych spraw spornych rozbięrała tę kwestyę, nie powzięła jednak żadnej stanowczej uchwały. Mniemają, że wydział ten doradzi rządowi wydać memorandum w odpowiedź na spodziewaną notę neapolitańską.

Neapol, 1 stycznia. W okolicy Polenzy ponawia się ciągle trzęsienie ziemi, jednak w dłuższych przestankach. Według telegraficznych wiadomości wydarzył się także wczoraj kilka silnych wstrząśnień. Tymczasem znoszą uszkodzone albo zawaleniem grożące domy i odkopują trupy. Pomimo pospiechu w odkopywaniu, padło wielu żywcem zagrzebanych ofiarą okropnej śmierci głodu. Po szczęściu i siedmiu dniach nawet odkopywano jeszcze żywych ludzi z pod gruzów. Wydobyto pewnego aptekarza z jego oficyny, co go flaszka syropu uratowała, sześć dni żywił się syropem, i byłby może jeszcze dłużej siedział w tym grobie, gdyby nie mosiężny moździerz pod ręką, którym dzwonił bezustannie aż go usłyszano i wybawiono. W Montemuro zburzyło trzęsienie ziemi całe miasto, a kilka tysięcy ludzi utracilo życie pod gruzami domów. Takich okropnych wypadków było tak wiele, że równocześnie nie można było wszędzie spieszyć z pomocą. Oprócz ogłoszonych już dziennikami miast i włości, ogłasza urzędowy dziennik jeszcze blisko sześćdziesiąt zupełnie zniszczonych albo znacznie uszkodzonych wiosek. I pewna, że z wyjątkiem trzęsienia ziemi, które w 1783 zniszczyło w Kalabrii do 100 włości, i w swych gruzach zakopało blisko 130.000 ludzi, żadne nie było tak okropne, ile terazniejsze, pomimo że przed sześciu laty było dość straszne, gdyż zburzyło całe Melfi. Tą razą ucierpiało Melfi bardzo mało albo wcale nie. Ciągłe nadchodzą jeszcze wieści o strasznych zniszczeniach. Pięć miast: Polenza, Salerno, Matera, Nocera, Amalfi i czterdzieście wiosek ucierpiało przy terażniejszej strasznej katastrofie najbardziej. Niektóre zapadły się całkiem, inne zaś w połowie, albo w dwóch trzecich częściach.

Niemce.

(Wiadomości bieżące. — Sprawa gminy frankfurtskiej. — Żałoba po Radetzkim. — Wybory Lauenburskie.)

Berlin, 11go stycznia. Jego królewicz Moś książę pruski wyjeżdża dnia 17. b. m. na uroczystość zaślubin do Londynu. Jej Moś księżniczka pruska przejeżdżała jeszcze wczoraj na Weimar. Zagajenie sejmku nastąpi w Berlinie jutro, dnia 12. b. m. w południe.

Frankfurt n. M., 8. stycznia. Na ostatnim posiedzeniu rady municypalnej zdawał sprawę burmistrz Piper z administracji i stanu spraw gminnych w roku 1857. Ludność miasta wynosiła w miesiącu listopadzie r. z., z wyjątkiem czynnego wojska 35.534 głów. Wartość asekuracyjna budynków dochodziła 6,940.400 talarów. Dochody miasta wynosiły 258.274, a wydatki 245.192 talarów. Dochody z wielkich lasów miejskich, zajmujących przeszło 15.000 morgów, jako też z pobliskich łąk i ról, należących do 8 miejskich wsi kameralnych, stanowią główne źródło dochodów, i tak są dostateczne na pokrycie potrzeb miasta, ze w stałych podatkach komunalnych potrzebowano w roku 1857 zebrać tylko 30.408 talarów.

Sztuttgarda, 9go stycznia. J. M. Król wirtemberski zasłabł w Sztuttgardzie na panującą obecnie grypę. Ostatni buletyn z dnia 8. b. m. jest niepomyślny:

„Jego Moś Król po dosyć spokojnie przepędzonym dniu, zapadał dzisiaj częściej w sen, jednak ten sen nie był pokrzepiający. Stan febry i słabość piersiowa nie trwoży, osłabienie zaś zawsze jeszcze jednakię.“

Z **Greiz** donoszą pod dniem 8. b. m. Ze względu, że Jego książęca Moś panujący książę miał zaszczyt służyć dawniej pod cesarsko-austriackimi chorągiewami, więc z powodu śmierci wysoce zasłużonego bohaterskiego feldmarszałka hrabi Radetzkiego przywdziewa się na 10 dni nadworna żałoba.

Ratzenburg, 7go stycznia. Stan rycerski i włościański księstwa Lauenburskiego wzbronili się jednomyślnie brać udział w wyborach do rady stanu. Wszyscy członkowie odesłali otrzymane karty wyborcze niewypełnione, i oświadczyli zarazem, że wstrzymają się od wszelkich wyborów.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Oplata od trunków zagranicznych. — Terminologia lekarska. — Marki pocztowe.)

Warszawa, 9go stycznia. *Gazeta warszawska* donosi: Rada administracyjna Królestwa zwyczaj, że pobór opłaty konsensowej na rzecz kasy miasta Warszawy od trunków zagranicznych, uskuteczniwszy dotąd przy opłacie cla, z końcem roku 1857 ustaje, na przedstawienie komisji rządowej spraw wewnętrznych i duchownych, postanowiła i stanowi: Artykuł 1. Trudniacy się sprzedają trunków zagranicznych w mieście Warszawie i przedmieściu Pradze z dnia 1. (13.) stycznia 1858 r. mają być pociągnięci do opłaty kanonu na rzecz kasy miasta Warszawy. Art. 2. Pod względem tego kanonu sprzedający trunki zagraniczne, podzieleni być mają na trzy klasy i opłacać: a) Kupey sprowadzający trunki z zagranicy, sprzedający takowe w większych partyach i cząstkowo, rocznie po rs. 150. b) Kupey lub komisanci, sprowadzający trunki z za granicy, i sprzedający takowe hurtowo, w beczkach, oxeftach, ankrach i pakach, rocznie po rub. sr. 100. c) Kupey biorący trunki od miejscowych kupców lub komisantów i sprzedający takowe cząstkowo, — tudzież restauratorowie, sprzedający u siebie trunki zagraniczne, rocznie po rs. 50. Art. 3. Pobór powyższych opłat, na zasadzie rozpisów, przez komisję rządową spraw wewnętrznych i duchownych corocznie zatwierdzać się winnych, uskuteczniwszy być ma w dwóch ratach półrocznych, to jest w miesiącu lutym i sierpniu każdego roku.

— Towarzystwo lekarskie warszawskie wyznaczyło z grona swego komitet, złożony z prezesa swego dr. Helbich, oraz członków Szokalskiego, Natansona, Chałubińskiego, Olbratowicza, Neugebauera i sekretarza, dla przejrzenia przygotowanych już przez kilka osób materiałów terminologii i nomenklatury lekarskiej i wskazania planu możliwego osiągnięcia jednności w tejże nomenklaturze.

— Zarząd okręgu pocztowego w Królestwie Polskiem podaje do wiadomości, że dla dogodności powszechniej z dniem 1/13. stycznia 1858 roku zaprowadzone będą marki pocztowe do przyklejania na listach prostych prywatnych, przesyłanych pocztą do wszystkich punktów pocztowych w Cesarstwie, Królestwie Polskiem i Wielkiem księstwie Finlandzkim. Marki są 10, 20 i 30 kopijkowe, do listów jedno, dwu i trzy lutowych. Sprzedaż marek odbywać się będzie w pocztamcie warszawskim i we wszystkich urzędach i ekspedycjach pocztowych w Królestwie. — Pozostawia się do woli oddawców przyklejać na listy marki jakiej bądź ceny, byleby ogólna ich cena odpowiadała wadze listu. Oprócz tego listy mogą być jak dotąd oddawane na pocztę w zwyczajnych kopertach, za opłatą wagowego lub w kopertach stepowych, a na koszt odbierającego tylko w granicach królestwa. Na listach za opłatą wagowego na pocztę oddawanych, koniecznym obowiązkiem urzędnika pocztowego jest przyklejać marki, odpowiedniej wadze listu ceny, tak iżby żaden list frankowany bez marki nie był wysłany. — W Warszawie listy z markami można wkładać i do skrzynek pocztowych, lecz jeżeli przy ekspedycyowaniu listów do skrzynek włożonych, okaże się większa waga listu nad cenę marki, wtedy te listy, które będą do Cesarstwa adresowane, wcale nie zostaną posłane, i o tem przez pisma publiczne ogłoszone będzie; listy zaś krajowe uważane będą jako niefrankowane i wy-

expedyowane zostaną na koszt odbierającego. — Na listy rekomendowane, na listy, w których przesyłają się pieniądze i kosztowności, lub przy których ekspedyowane są posyłki, także na listy adresowane do miast zagranicznych, oraz na imię Najjaśniejszych osób i władz rządowych, marek przyklejać nie pozwala się. Jeżeliby takie listy były oddane na pocztę z markami, marki te uważane będą za nie mające żadnej wartości, i opłata pocztowa należna całkowita gotowizną ściągniętą zostanie.

A z y a.

(Doniesienia z Indyi. — Klęska Windhama. Zwycięstwo Campbella. — Luknow opuszczony.)

Jak się okazuje z najświeższej poczty indyjskiej namyślił się wręście gwaliorski hufiec powstańczy rozpocząć działania zaczepne, ale dopiero około 27. listopada. Jenerał Windham wyruszył znowu naprzeciw nieprzyjaciela z Cawapuru, lecz tą razą omylił się co do jego sił i wojennych przymiotów. Korpus angielski nie mógł dotrzymać mu placu, cały jeden pułk poszedł w zupełną rozsypkę, a rokoszanie zdobyli cały obóz namiotowy i oddali na pastwę płomieni 3000 namiotów angielskich. Jestto pierwsza klęska, jaką w ciągu całej wojny odnieśli Anglicy w otwartym polu; dotychczas opierali się zawsze zwycięzko nawet kilkakroć liczniejszym siłom nieprzyjacielskim. Moralny wpływ tej bitwy będzie też pod każdym względem dosyć wazny a niepomyślny Anglikom. Jenerał sir Collin Campbel widział się zmuszonym opuścić swe stanowisko pod Luknowem i obrócić się przeciw zwycięzkiemu nieprzyjacielowi w swem zapleczu. Szczególniejsza jednak, że dopiero w dziesięć dni po klęsce jenerała Windham mógł spotkać się z nieprzyjacielem pod murami Cawapuru. Dośćnawszy go w otwartym polu, zadał mu zupełną klęskę. Kontyngens gwaliorski postradał 16 dział, 26 wozów rozmaitego rodzaju, ogromną ilość amunicyi, zapasów żywności, zboża, wołów i wszystkie niemal bagaże. Straty angielskie były bardzo nieznaczne. Padł tylko jeden oficer porucznik Salmon a według uowszych wiadomości także i jenerał brygady Wilson. *Times* oblicza siłę kontyngensu gwaliorskiego nie na 5000 ale na 8000 żołnierza. Jenerał Windham zaś miał pod swojemi rozkazami tylko 3 pułki. Zniszczenie korpusu gwaliorskiego — pisze wspomniany dziennik dosłownie — który dotychczas nie dał przywrócić spokoju w Azji środkowej, jest wielce pomyślnym wypadkiem. Zaopatrzeni obficie w amunicję, działa i żywność a posiadając przytem wyborną organizację wojenną mogli by powstańcy gwaliorscy przyciągnąć w południowo-zachodnie strony cały nawał rokoszan audhyjskich. Spodziewamy się, że jenerał Collin Campbel będzie mógł w obecnej chwili zwrócić całą swą uwagę na królestwo Audhy, a wsparty dostatecznymi posiłkami w prowincjach północnych uśmierzy wkrótce nieszczęsnę powstanie we wszystkich częściach Indyi. Przewłoka w marszu żołnierzy z Kalkuty jest teraz jedyną przeszkodą rychłego uśmierzenia buntu. Dzisiejsza widownia boju oddzielona zupełnie od reszty Indyi, a po świeżej klęsce kontyngensu gwaliorskiego nie należy się już obawiać nieprzyjaciela w zapleczu. Wszakże bardzo łatwo być może, że niedostateczne środki transportowe zabawią kilka tygodni naczelnego wodza i nie pozwolą mu jednym zamachem zakończyć walki. W ogóle nie zawiera najświeższa poczta indyjska nic innego, jak to tylko, czego się można było spodziewać. Los wojny pociągnął za sobą, że szeszupły oddział jenerała Windham musiał przy pierwszym spotkaniu uleść powstańcom gwaliorskim a jeden pułk angielski prawie zupełnie popadł zniszczeniu. Lecz szybkość, z jaką jenerał sir Collin Campbel pomścił poniesioną klęskę, dowodzi najlepiej, jak silni są Anglicy, mogąc broń swych stanowisk wpośród zbuntowanej prowincyi o 700 mil od swej głównej linii strategicznej.

Wszystkie kobiety, dzieci, ranni i chorzy dostali się z Luknowa szczęśliwie do Allahabadu, gdzie w zupełnem znajdują się bezpieczeństwie.

— Nowy dodatkowy telegram z Indyi donosi, że Anglicy opuścili Luknow, zostawiając warownię w ręku powstańców, co *Herald* zapowiedział już pod d. 5. b. m., a o czem *Globe* w następujący naprzód wyraził się sposób: Zdaje się wielce podobną do prawdy, że jenerał sir Collin Campbel opuści rezydencję Luknowską i zajmie stanowisko w otwartym polu w pobliżu miasta. Zamiar ten wyjawiał naczelnny wódz jeszcze w depezy z 20. listopada, donosząc, że wszystkie swe siły ściągnie w obronne stanowisko pod mury miasta.

Smutne i przykre wrażenie najuowszej poczty zamorskiej objawia się w Anglii w bardzo wyraźnych oznakach.

Afryka.

(Wyprawa w górny Egipt.)

Z **Alexandryi** donoszą pod dniem 28. grudnia: Wicekról odjechał do górnego Egiptu i zabrał z sobą na 16 paropływach i barkach 14 batalionów piechoty, 2 pułki konnicy i stosowną artylerję, których użyć zamyśla na granicach Fajumu na poskromienie Beduinów, potąd jeszcze nie uległych, albo też zbuntowanych. — Stan finansów Egiptu jest bardzo niepomyślny; potoczny dług wynosi obecnie 6 do 7 milionów talaris (30 do 35 mil. franków).

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 11. stycznia. *Monitor* ogłasza zawarty między Francją i Siamem traktat handlowy. Pannę Rachel pochowano zrana o godzinie 11., wśród niezliczonej masy widzów.

Madryt, 11. stycznia. W mowie od tronu przy zagajeniu Kortezów nadmieniła J. M. Królowa o przyjacielskich stosunkach, w jakich zostaje Hiszpania ze wszystkimi mocarstwami z wyjątkiem Meksyku, który wzbrania się ciągle odpowiedzieć słusznym żądaniom Hiszpanii. Królowa przyjęła wspólne pośrednictwo Francji i Anglii, wszakże honor państwa musi na wszelki wypadek otrzymać stosowne zadośćuczynienie. Kortezom przedłożone będą projekta ustaw co do regulacji stosunków klerykalnych, zmian w ustawie o prasie i prawie wyborczym, nakoniec projekt desamortyzacji dóbr skarbowych, gminnych i zakładów dobroczynności.

Londyn, 11. stycznia. Oczekiwany paropływ z Nowego Yorku zawiał z 77.000 dolarów w gotówce i wiadomościami z dnia 28. grudnia. Walker poddał się i został odstawiony do Washingtonu.

— Otrzymane wiadomości z Chin donoszą o przygotowaniach do szturm na Kanton.

— Słychać, że lord Redcliffe odjedzie napowrót na swoją posiadłość do Carogrodu.

Genua, 10go stycznia. Bank tutejszy zniżył swe diskonto na 6 procenta.

Liwurna, 9. stycznia. Dekretem Wielkiego księcia została rozwiązana tutejsza izba handlowa; mianowano nową i nakazano jej przedłożyć projekt statutów.

Kurs lwowski.

Dnia 14. stycznia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	42	4	45
Dukat cesarski	4	45	4	48
Półimperyj zł. rosyjski	8	15	8	20
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37
Talar pruski	1	33	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez kuponów	78	18	78	45
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne }	77	24	78	—
5% Pożyczka narodowa	83	—	83	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. stycznia.

	złr.	kr.
Instytut kupił przez kuponów 100 po	78	30
„ „ przedał „ „ 100 po	79	—
„ „ dawał „ „ za 100	—	—
„ „ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponów od 100 złr.	—	8 2/3

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 12. stycznia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84 7/10 — 84 1/2. Pożyczka z r. 1851 S.B. 5% 92 — 93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — 95 1/2. Obligacje długu państwa 5% 81 1/2 — 81 7/8, det. 4 1/8% 72 1/2 — 72 1/2, det. 4% 64 1/2 — 65, detto 3% 50 1/2 — 50 1/2. detto 2 1/2% 41 — 41 1/2, detto 1% 16 1/2 — 16 1/2. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — — Detto Peszt. 4% 95 — — — Detto Medyol. 4% 94 — — — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88 — 88 1/2, detto węgier. 78 1/2 — 79, detto galic. i siedmiogr. 77 3/4 — 78, detto innych krajów koron. 85 — 86. — Oblig. bank. 2 1/2% 63 — 64. Pożyczka loter. z r. 1834 326 — 328. Detto z roku 1839 125 — 125 1/2. Detto z r. 1854 106 1/2 — 106 1/2. Renty Como 15 1/2 — 15 1/2. Galic. list. zastawne 4% 77 — 78. Półn. Oblig. Prior. 5% 86 — 86 1/2. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 85 — 85 1/2. Oblig. Lloydów (w srebrze) 5% 87 — 88. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111 — 112. Akcyj bank. narodowego 990 — 991. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 244 — 244 1/2. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 121 1/2 — 122. Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej kol. 230 — 232. Detto półn. kolei 183 1/2 — — — Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 306 — 306 1/2. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 103 1/2 — 103 1/2. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 95 1/2 — 96 — Detto cisiańskiej kolei żel. 101 — 101 1/2. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 259 1/2 — 260. Detto Cesarza

Franc. Józ. wschod. kol. żel. 195 1/2 — 196. Detto losy tryest. 105 — 105 1/2. Detto tow. żegl. parowej 545 — 547. Detto 13. wydania — — — Detto Lloydów 375 — 376. Peszt. mostu łańcuch. 60 — 61. Akcyje młyna parowego wiedeń. 57 — 58. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 77 1/2 — 78. Windischgrätz losy 24 — 24 1/2. — Waldsteina losy 27 3/4 — 28. — Keglevicha losy 15 1/2 — 15 1/2. Ka. Salma losy 42 — 42 1/2. St. Genois 38 — 38 1/2. Palfiego losy 40 — 40 1/2. Clarego 39 1/2 — 39 3/4. Amsterdam 2 m. 87 3/4 l. Augsburg Uso 105 3/4. — Bukareszt 31 T. 269 1/2. — Konstantynopol 31 T. — — — Frankfurt 3 m. 104 3/4 l. — Hamburg 2 m. 77 3/4. — Liwurna 2 m. 103 3/4. — Londyn 3 m. 10 — 17. — Medyolan 2 m. 104 1/2. — Paryż 2 m. 122 1/2. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7 1/2. — Napoleons'dor 8 8 — 8 9. Angielskie Sover. 10 18 — — — Imperyal Ros. 8 — — —

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. stycznia.

Oblig. długa państwa 5% 81 1/2; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 1/2% —; 4% 64 1/2; 3% —; 2 1/2% —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 106; pożycz. nar. z r. 1854: 83 7/8. Oblig. banku —. Akcyje bankowe 986. Akcyje zakładu kredytowego 236 1/2. Akcyje kolei półn. po 1000 złr. 1831 1/2. Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą 302 1/2; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcyje kolei nadciskiej —. Kolej cesarszowy Elżbiety —. Kolej połud.-półn. komunikacyjna 190. Akcyje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 544. Akcyje żeglugi parowej Lloydów po 500 złr. 375. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskompowego po 500 złr 612 1/2. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 78 1/2. detto węgierskie 78 1/2. Amsterdam —. Augsburg 106 1/4 l. Bukareszt 267. Konstantynopol —. Frankfurt 105 1/2. Hamburg 77 3/4. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10.18. Medyolan 104 1/2. Marsylia —. Paryż 122 7/8. Agio duk. ces. 7 1/2.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

Zajechali do hotelu rosyjskiego: PP. Hr. Dunin Borkowski Ed., z Gródka. — Nikorowicz Kar., z Kniażego. — Augustynowicz Sew., z Kniażego.

Zajechali do hotelu europejskiego: PP. Zaremba Kaz., c. k. porucznik, z Oskrzyszyniec. — Miliński Franc., z Helenkwa. — Hr. Deym, c. k. fml., z Wiednia. — Zaremba Bol., z Tarnopola. — Reger Kar., adw., z Przenyśla. — Schmidt Gust., z Rosyi.

Zajechał do hotelu Langa: P. Hr. Thun Wlad., c. k. porucz., z Brzeżan. Zajechał do hotelu pod białym koniem: P. Gotleb Winc., z Dolhomocisk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

PP. Hr. Budziński Ant., do Leszczyna. — Bogdanowicz Marc., do Laszek. — Bochiński Wikt., do Zurawna. — Br. Brunicki Piotr, do Lubieńca. — Bal Franc. — do Tuligłów. — Dobrzański Jul., do Milat. cza. — Fellaer Kar., do Manajowa. — Herman Luc., do Rzepniowa. — Hohendorf Kal. i Eust., do Paryża. — Jędrzejowicz Max., do Sniatyna. — Kruszelnicki Kaj., do Piłhowa. — Nahujowski Jan, do Wiednia. — Poten Fr., do Łahodowa. — Hr. Piniński, Ant., c. k. rotm., do Wiednia. — Poten Henr., k. ang. porucz., do Łahodowa. — Rylski Henr., do Dłużniowa. — Siarczyński Zyg., do Streptowa. — Hr. Wodzicki Kaz., do Olejowa. — Wojczyński Alf., do Tuligłów. — Złocki Wikt., do Witkowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330.04	— 1 0°	92.3	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. popoł.	329.52	+ 0 1°	89.0	południowy	„
10. god. wiecz.	328.97	— 2 1°	91.5	„	„

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej zadanie dramatyczne w 1 akcie pod tytułem: „Pójdź tu!” i koncert panien Neruda na skrzypcach.

KRONIKA.

Dwunasta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinowania nowego roku 1858.

Złożyli: pp. Jaruntowski 1r., N. N. 24k., N. N. 30k., N. N. 2r., Wnękie-wicz 20k., Selinka 12k., Hubert 12k., Mayer 20k., Hessler 20k., Schwar 24k., Angel 20k., Plechowska 20k., Slama 30k., Chitry 30k., Orlikowski 21k., Grühl 20k., N. N. 20k., Reiss c. k. rada namiestnictwa 2r., N. N. 10k., Götz 1r.2k., Schmidt 30k., Kuhalska 15k., Złobicka 30k., Marie 15k., Lyczkowska 15k., Witoszyńska 1r., N. N. 20k., Knedisch 1r., Miszel 1r., pani Winter 1r., Ostermann 1r., N. N. 1r., Hudetz 2r., Głogowski 1r., Tadeusz Turkul 1r., Onury Turkul 1r., Sander 1r., N. N. 30k., Dr. Hawranek 1r., Decykiewicz 1r., Gawlikowski 40k., Dr. Ziębicki 1r., W. M. 20k., Mączkowski 30k., N. N. 20k., Grim 20k., Makarewicz 20k., N. N. 20k., N. N. 30k., Christiani 2r., Damian Żuliński, kapłan gr. nieunicki 5r., Józef Baumgarten 1r., Leski 40k., Ursell 20k., Jan Dobrzański 2r., Czajkowska 1r., Stokhammer 1r., Dr. Maciejowski 1r., Bischof 1r., Schreiner 10k., Korytyński 30k., Kornel 12k., Kirschinger 10k., Engel 30k., Poremba 30k., Szlapanek 12k., Szaleczyński 10k., pani Bauer 10k., Schultz 5k., N. N. 10k., Bober 30k., N. N. 10k., N. N. 10k., pani Zakrzewska 1r., Kossakowska 1r., Staniewicz 1r., Majer 30k., Bielecki 1r., razem 54r.29k.; do tego z ostatniej listy 755r.43k., wynosi suma 810r.12k. m. k.

Pod prezydencją przew. p. Józefa Holzingera, kanonika kapituły s. Szczepana w Wiedniu, utworzyło się towarzystwo w zamiarze dostarczania kościelnych aparatów jakoto: świętych naczyń, sprzętów, obrazów, posągów i t. d.

Przejęci bezinteresownem uczuciem, służyć Panu uczczeniem jego świętości, będą starać się usilnie członkowie tego towarzystwa, by wyszukiwać artystów i robotników, którzy w duchu chrześcijańskiej sztuki pracują nad przedmiotami przy mszy świętej potrzebnymi.

— Francya straciła w roku 1857 wiele znakomitości. Umarło 15 członków konstytucyjnego zgromadzenia z roku 1848. Z autorów zaś umarli w tym roku: Dussilet, nieujający honorowy prezydent akademii w Besançon, Eugieniusz Sue, autor bajek Teodor Lorrin, następnie August Comte, autor dzieła Philosophie positive, dalej Béranger, krytyk Gustaw Planche, i młody autor dramatyczny Leon Battu. Z księży, którzy w przeszłym roku pomarli, są Abbé Verger, arcybiskup Sibour, Abbé Chatel założyciel tak zwanego kościoła francuskiego, i Abbé Bousquet wydawca dzieła Mentor des enfans. Bardzo długi jest spis zmarłych urzędników wyższych. Z dyplomatów utraciło cesarstwo ministra Abbatucci, opozycya jenerała Cavaignac, a włoska emigracya dawniejszego prezydenta republiki Weneckiej, Manina, redaktora gazety.

— Z okolic Nekarum donoszą: Jak wiadomo, odpływają ryby w czasie ikrzenia się z większych rzek do mniejszych. Kto w piękny dzień zbliży się do ubocznych rzeczek wyższego Nekarum, ujrzy często, że ryby pojawiające się na powierzchni wody są dosyć wielkie. Ztąd można wnosić, że wkrótce nadejdzie czas ikrzenia. O tem zjawisku mówiliśmy z doświadczeniymi rybakami, a ci wróżą z tego nie tylko rok urodzajny ale oraz łagodną zimę. Tak było i w 1852 roku, gdzie powyż opisane zjawisko wydarzyło się ku końcu stycznia.